

Arbeidstilsynet

VÅR DATO
20.12.2012
DERES DATO

VÅR REFERANSE
2012/26704 173887/2012
DERES REFERANSE

1

VÅR SAKSBEHANDLER
Anne Børslien, tlf 928 90 596
Lillian Wæhler Stenseng, tlf 924 86 862

Fornyings, administrasjons- og kirkedepartementet
postmottak@fad.dep.no

SVAR PÅ HØRING - FORSLAG TIL ENDRINGER I FORVALTNINGSLOVEN OG EFORVALTNINGSFORSKRIFTEN - DIGITAL KOMMUNIKASJON SOM HOVEDREGEL

Arbeidstilsynet viser til Fornyings- administrasjons- og kirkedepartementets høringsnotat av 5. oktober 2012 om utkast til endringer i lov 10. februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven). Det legges til grunn at forslagene til lov- og forskriftsendringer fremmes for å realisere et mål om at digital kommunikasjon skal være hovedregelen for kontakt mellom forvaltningen og forvaltningens brukere. Dette bl.a. ved at gjeldende bestemmelser som krever at en mottaker uttrykkelig har godtatt at forhåndsvarsel eller underretning om vedtak gis ved bruk av elektronisk kommunikasjon, endres. For å legge til rette for toveis kommunikasjon mellom det offentlige og brukerne, forstås bl.a. å fjerne kravet om et uttrykkelig samtykke til digital kommunikasjon og erstatte dette med en mulighet til å reservere seg mot slik kommunikasjon. Nedenfor følger Arbeidstilsynets høringsinnspill til saken.

Endringer i forvaltningsloven

Ny §15 a:

Arbeidstilsynet mener at alternativ 2 (digitalt førstevalg for de digitalt aktive) best vil ivareta formålet med de foreslåtte regelverksendringene; å realisere et mål om at digital kommunikasjon skal være hovedregelen for kontakt mellom forvaltningen og brukerne. Dette da det legges til grunn som sannsynlig at mye av grunnen til at for eksempel de under 55 år som ellers er på et høyt nivå når det gjelder bruk av internett til sosiale medier og kommersielle tjenester, likefullt foretrekker regninger og viktig offentlig post tilsendt i papirformat, er at det eksisterer usikkerhet omkring hvorvidt elektroniske brev fra det offentlige vil bli sendt og lagret på en sikker måte. Det vises til notatet fra advokat dr. juris Rolf Riisnæs, "Digitalt førstevalg - utredning av krav til samtykke mv.", punkt 3.2 Brukeroppfatninger, hvor det fremgår på side 15 at det for gruppen under 55 år som foretrekker å motta brev på papir er en oppfatning at det er utrygt at brev fra offentlige virksomheter vil bli lagret digitalt.

Ny §16 og §27:

Etter Arbeidstilsynets oppfatning vil alternativ 3 (digitalt førstevalg for de digitalt aktive - begrenset til digital postkasse) best ivareta formålet om at digital kommunikasjon skal være hovedregelen for kontakt mellom forvaltningen og brukerne. Dette da dette alternativet vil gi forvaltningen sikkerhet for at digital post kan sendes ut på en sikker måte, og brukerne trygghet for at post fra det offentlige som kan være av stor betydning for den enkeltes rettsstilling, blir sendt og lagret på en sikker måte. Det vises til at det ofte vil dreie seg om post med personopplysninger, og som også kan være av sensitiv karakter. Mye av den skepsis fra brukere som foreligger i dag i forhold til å akseptere elektronisk post ved utsending av offentlige vedtak (som kan være av stor betydning for den enkeltes rettsstilling) kan ligge i usikkerhet knyttet til

om personvernet vil bli sikret på tilstrekkelig måte når slik informasjon skal formidles digitalt. Det vises til notatet fra advokat dr. juris Rolf Riisnæs, "Digitalt førstevalg - uredning av krav til samtykke mv.", punkt 3.2 Brukeroppfatninger, hvor det fremgår på side 15 at for gruppen under 55 år som foretrekker å motta brev på papir er det en oppfatning at det er utrygt at brev fra offentlige virksomheter vil bli lagret digitalt. Dette til tross for at denne gruppen foretrekker å få brev elektronisk. Også fra forvaltningens side vil det være en forutsetning for at en ordning med digital kommunikasjon som hovedregel kan bli realisert at man som offentlig ansatt kan være sikker på at slik post - som gjerne kan inneholde både personopplysninger og opplysninger undergitt taushetsplikt - kan bli sendt ut på en sikker måte. Bruk av en digital postkasse med tilstrekkelig grad av sikkerhet vil derfor etter Arbeidstilsynets oppfatning være en forutsetning for å få realisert formålet med regelendringene.

Alternativ 3 - hvor det kun kan sendes ut digital post til mottakere som er registrert i kontaktinformasjonsregisteret - vil også etter Arbeidstilsynets oppfatning i større grad enn de øvrige alternativ ivareta et rettssikkerhetshensyn, idet vilkåret for å bruke digital post ikke er knyttet kun til et vilkår om at brukerne ikke har reservert seg. Når vilkåret for å bruke digital kommunikasjon er *både* at brukeren ikke har reservert seg *og* at vedkommende er registrert i et kontaktinformasjonsregister, sikres det at de som i størst grad kan ha behov for å fortsatt få tilsendt offentlige vedtak med mer via ordinær post, ikke lider rettstap. Dette da det i denne gruppen kan finnes personer som av ulike grunner ikke får reservert seg i et reservasjonsregister, men likevel ikke er forberedt på å motta post fra det offentlige digitalt. Dette kan for eksempel gjelde eldre, ungdom, samt personer med dårlig helsetilstand.

Spørsmålet om elektronisk kommunikasjon skal reguleres i §15a, eller om §§ 16 og 27 skal beholdes

Forutsatt at det presiseres - som i alternativ 3 eller 4 i forslaget om endringer i fvl. §§ 16 og 27 - at digital kommunikasjon kun kan brukes hvis mottakeren er registrert i et kontaktinformasjonsregister og vedkommende ikke har reservert seg, har Arbeidstilsynet ikke sterke oppfatninger om hvorvidt elektronisk kommunikasjon bør reguleres i § 15a eller om spesialreglene bør beholdes.

Kommentar til ordningen med reservasjonsregister

Arbeidstilsynet mener at hvis reservasjonsretten skal være reell, må det være mulig å reservere seg pr. telefon, slik man i dag har mulighet til i forhold til telefonselgere. Reservasjon som kun kan gjøres via digitale verktøy, kan forårsake at noen - og spesielt sårbare grupper (som eldre) - kan lide rettstap.

Endringer i eForvaltningsforskriften

Arbeidstilsynet er kritisk til a reservasjonsregisteret ikke skal gjelde for næringsdrivende, jf. notatet fra Rolf Riisnæs på side 30, punkt 6.2.2 bokstav c).

Etter Arbeidstilsynets erfaring er næringsdrivende en uensartet gruppe som har ulike forutsetninger for å ta i bruk elektronisk kommunikasjon. Type næring, størrelse og daglig leders alder og utdanning er førende for i hvilken grad dette blir gjort. Det står i bestemmelsen at enkeltpersonforetak som ikke er registrert i Foretakspersonregisteret kan reservere seg. Dette er positivt fordi det ofte er de minste foretakene som har de minste ressursene. Arbeidstilsynet ser likevel at små aksjeselskap innen for eksempel renhold eller byggfag også kan mangle digitale kunnskaper. Disse bransjene krever ID-kort for lovlig å kunne utføre yrket, og søknader om ID-kort forutsetter at de har elektronisk adresse. Arbeidstilsynet har likevel jevnlig henvendelser fra arbeidsgivere som ikke har e-postadresse. Vi ser også fra tid til annen firmaer

med godt voksne arbeidsgivere som ikke for eksempel kan bruke internett for å innhente informasjon fra våre hjemmesider. For slike foretak må det forutsettes at en fullstendig overgang til bruk av digital post (uten reservasjonsrett) vil kunne innebære store problemer og eventuelt rettstap.

Med hilsen
Direktoratet for arbeidstilsynet

Gry Singsaas
avdelingsdirektør, Lov og regelverk
(sign.)

Anne Børslie
seniorrådgiver, Lov og regelverk
(sign.)

Dette brevet er godkjent elektronisk i Arbeidstilsynet og har derfor ingen signatur.